

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

« 09 » _____ 20 22 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм»

Освітньо-професійна програма: «Туризм»

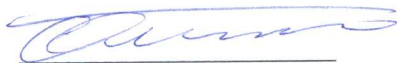
Робоча програма навчальної дисципліни «Географія світового господарства». – Одеса: ОНУ, 2023. – с.

Розробник: д.г.н. проф. Явоська В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від «01» 09 20 22 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Олександр ТОПЧІВ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з гарантом ОПІ «Туризм»

_____

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від «02» 09 20 22 р.

Голова НМК

_____

(підпис)

(Віталій СИЧ)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від «30» серпня 20 23 р.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Олександр ТОПЧІВ

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № _____ від «_____» _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів - 4,5 годин- 135 залікових модулів - 1 змістових модулів - 2	Галузь знань <u>24 «Сфера обслуговування»</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>242 «Туризм»</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Вибіркова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3 -й	-й
		<i>Семестр</i>	
		6	-й
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		24 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		81 год.	год.
		Форма підсумкового контролю: іспит - 6 сем.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Географія світового господарства» - це оволодіння теоретичними знаннями з особливостей, закономірностей розвитку та функціонування структури сучасного світового господарства, та формування в майбутніх фахівців сучасного суспільно-географічного мислення.

Завдання:

розкрити теоретичні основи щодо формування та функціонування географії світового господарства;

опанувати структуру галузей сучасного світового господарства та навчитися давати їм характеристику;

засвоїти особливості світових господарських зв'язків;

дослідити методи аналізу та оцінки факторів, що визначають ступінь розвитку галузей світового господарства;

розглянути природні, трудові та економічні ресурси України, їх розміщення, а також встановити місце України в системі світової господарської інтеграції.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) **загальні: К06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; **К07.** Здатність працювати в міжнародному контексті.

б) **спеціальні (фахові, предметні): К31.** Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання: ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. **ПР14.** Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. **ПР20.** Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**
предмет, зміст і методи економічної і соціальної географії світу;
територіальну організацію господарства держав та економічних регіонів;
природно-ресурсний потенціал держав і проблем його освоєння, характеристик народів світу, демографічних проблем і перспектив;
теорії виникнення, закони, закономірності і принципи розвитку й розміщення світового господарства;
галузеву і функціональну структуру світового господарства, тенденції в його територіальній організації;
перспективи розвитку господарства як глобальної географічної системи.

вміти:

аналізувати загальні закономірності та регіональну диференціацію економічних і соціальних процесів у світі;
складати картосхеми та економіко- і соціально-географічні характеристики окремих регіонів світу;
аналізувати стан розвитку і розміщення паливно-енергетичних ресурсів; галузеву і функціональну структуру світового господарства;
описувати основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікувати зв'язки й залежності між компонентами.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географії світового господарства.

Тема 1. Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура.

Історія та сутність світового господарства. Поняття світового господарства. Закони, закономірності та принципи розвитку і розміщення світового господарства. Сутність зовнішньоекономічних відносин та їх форми. Сутність понять «міжнародний поділ праці», «галузь міжнародної спеціалізації». Рух факторів виробництва. Теорії формування та розвитку світового господарства. Типологія країн світу. Науково-технічний прогрес й інформатизація світового господарства. Вплив науково-технічного прогресу та інформаційного “вибуху” на географію світового господарства.

Тема 2. Ресурсний потенціал як чинник розвитку світового господарства.

Природно-ресурсний потенціал світового господарства. Мінеральні, водні, земельні та лісові ресурси світу. Ресурси Світового океану. Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу. Трудові ресурси світового господарства: кількісні та якісні аспекти. Фінансові та наукові ресурси світового господарства.

Тема 3. Глобалізація та міжнародна економічна інтеграція. Їх вплив на географію світового господарства.

Сутність глобалізації. Рівні глобалізації. Фактори розміщення господарства в умовах глобалізації. Транснаціональні корпорації. Тіньова економіка світу. Суть та еволюція міжнародної економічної інтеграції. Сутність поняття «міжнародна економічна інтеграція». Форми міжнародної економічної інтеграції. Місце і роль міжнародної економічної інтеграції в географії світового господарства. Місце України в системі світової господарської інтеграції.

Тема 4. Національна економіка в системі світового господарства. Місце та роль України у світовому господарстві.

Взаємодія національних економік зі світовим господарством. Державне регулювання взаємодії національних економік зі світовим господарством. Форми та механізми інтеграційних об'єднань. Міжнародні економічні організації. Цілі, принципи та види міжнародних організацій. Торговельно-економічні, валютно-фінансові, економічні, науково-технічні організації. Експортний потенціал України в умовах розвитку світового господарства та поглиблення міжнародного поділу праці. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

Тема 5. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення.

Проблема подолання бідності та відсталості. Конверсія. Проблема миру та демілітаризації. Виробнича проблема, масштаби, перспективи рішення. Проблема природних ресурсів. Екологічна криза. Паливно-енергетична, сировинна, продовольча, екологічна та політична криза. Демографічна проблема. Проблема стійкого розвитку. Проблема розвитку людського потенціалу.

Змістовий модуль 2. Галузева структура світового господарства.

Тема 6. Глобальна географія галузей первинного сектора економіки.

Сучасна галузева структура світового господарства. Особливості розміщення та сучасні тенденції розвитку сільського, лісового господарства і рибальства світу. Сільськогосподарське виробництво в системі світового господарства. Структура світового сільськогосподарського виробництва. Географія рослинництва світу. Географія тваринництва світу.

Тема 7. Географія гірничодобувної і паливно-енергетичної промисловості світу.

Сутність, значення і галузева структура паливно-енергетичного комплексу. Паливно-енергетичний баланс, його структура і зміни. Особливості розвитку та розміщення вугільної, нафтової, газової промисловості. Значення і структура електроенергетики. Основні типи електростанцій і принципи їх розміщення. Основні тенденції у світовому енергоспоживанні. Перспективи та проблеми освоєння альтернативних джерел енергії.

Тема 8. Глобальна географія галузей вторинного сектора економіки. Географія промисловості світу.

Географія металургійної, машинобудівної, хімічної, легкої, харчової та інших галузей промисловості світу. Тенденції розвитку та розміщення цих галузей промисловості. Основні зрушення у географії світової промисловості наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст..

Тема 9. Географія інфраструктури світового господарства.

Інфраструктура як наукова категорія. Транспортна система світу. Залізничний, автомобільний, авіаційний, морський, трубопровідний транспорт світу. Світова система зв'язків. Соціальна інфраструктура.

Тема 10. Глобальна географія галузей третинного сектора економіки.

Значення та структура сфери послуг. Сучасні тенденції розвитку сфери послуг. Міжнародна торгівля. Основні форми міжнародних економічних зв'язків. Кредитно-фінансові зв'язки. Світові фінансові центри. Науково-технічне співробітництво. Роль науки та освіти у суспільстві.

Тема 11. Географія світового економічного розвитку.

Сучасні тенденції розвитку світового господарства. Проблемні моменти та перспективи розвитку світового господарства.

Тема 12. Міжнародний туризм як складова інфраструктури світового господарства.

Міжнародний туризм та його розвиток в окремих країнах світу.

4, Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	с. р.		л	п/с	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географії світового господарства.										
Тема 1. Становлення та тенденції розвитку світового господарства та його структура	13	4	2		7					
Тема 2. Ресурсний потенціал як чинник розвитку світового господарства	14	4	2		8					
Тема 3. Глобалізація та міжнародна економічна інтеграція. Їх вплив на географію світового господарства	13	2	2		9					
Тема 4. Національна економіка в системі світового господарства. Місце та роль України у світовому господарстві	13	2	2		9					
Тема 5. Глобальні проблеми світового господарства та шляхи їх вирішення	10	2	2		6					
Всього за ЗМ 1	63	14	10		39					

Змістовий модуль 2. Галузева структура світового господарства.

Тема 6. Глобальна географія галузей первинного сектора економіки	10	2	2	6					
Тема 7. Географія гірничодобувної і паливно-енергетичної промисловості світу	8	2	2	4					
Тема 8. Глобальна географія галузей вторинного сектора економіки. Географія промисловості світу	12	2	2	8					
Тема 9. Географія інфраструктури світового господарства	8	2	2	4					
Тема 10. Глобальна географія галузей третинного сектора економік	10	2	2	6					
Тема 11. Географія світового економічного розвитку	8	2	2	4					
Тема 12. Міжнародний туризм як складова інфраструктури світового господарства	16	4	2	10					
Всього за ЗМ 2	72	16	14	42					
Усього годин	135	30	24	81					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географії світового господарства	10
1.	Світове господарство як глобальна географічна система. Світове ринкове господарство. Сутність понять науково-технічного прогресу (НТП) та етапність його розвитку. Інформаційний простір та інформаційне суспільство.	2
2.	Поняття та чинники розвитку глобалізації. Глобалізація світового ринку. Сутність, рівні, чинники та значення міжнародної економічної інтеграції.	2
3.	Роль національних економік у системі світового господарства. Місце міжнародних організацій у посиленні глобалізації. Місце та значення України у системі світового господарства.	2
4.	Особливості глобальної, продовольчої, екологічної, енергетичної та економічної проблем.	2
5.	Перспективи розвитку світового господарства.	2
	Змістовий модуль 2. Галузева структура світового господарства	14
6.	Місце паливної промисловості світу в глобальному економічному просторі.	2
7.	Світова енергетика: проблеми використання ресурсного потенціалу.	2
8.	Транспортно-логістична система світу.	2
9.	Динаміка змін структури світового господарства на початку XXI ст.	2
10.	Сучасні тенденції, проблеми розвитку світового господарства.	2
11.	Міжнародний туризм як галузь світового господарства.	2
12.	Вплив сучасної індустрії туризму на світову економіку	2
	Разом	24

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не заплановані

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не заплановані

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теорії формування та розвитку світового господарства. Типологія країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Країни, регіони та населення світу.	7
2.	Природно-ресурсний потенціал світового господарства. Фінансові, трудові ресурси. Природні ресурси України та їх розміщення.	8
3.	Вплив глобалізації на міжнародний поділ праці. Негативні аспекти глобалізації. Місце і роль міжнародної економічної інтеграції в географії світового господарства.	9
4.	Основні протиріччя розвитку світового господарства між різними регіонами світу та країнами. Інтеграція України у систему світового господарства: проблеми та перспективи.	9
5.	Найважливіші глобальні проблеми людства на сучасному етапі соціально-економічного розвитку.	6
Разом за змістовним модулем 1		39
6.	Три сектори реальної економіки. Експортно-імпортна структура продукції промисловості та сільського господарства.	6
7.	Енергетичний баланс: глобальний та регіональний. Найбільші виробники і споживачі енергії. Експортери та імпортери енергії.	4
8.	Промисловість світу.	8
9.	Транспортно-логістична стратегія Європейського Союзу. Регіональна структура європейської логістики. Інтеграція України у світову та європейську транспортно-логістичні системи.	4
10.	Значення та функції міжнародних фондів, комерційних банків, бірж, офшорних центрів, технопарків, бізнес-центрів. Міжнародні науково-технічні зв'язки у світі: географічні аспекти.	6
11.	Зміни компонентної та геопросторової структури світового господарства кінця ХХ-початку ХХІ ст..	4
12.	Міжнародний туризм як складова економіки країн світу.	10
Разом за змістовним модулем 2		42
Разом		81

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, розрахункове домашнє завдання, практичні завдання, опрацювання нового матеріалу, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль - іспит. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання

Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	намає використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобуває ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування), безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географії світового господарства

1. Світове господарство як економіко-географічна система.
2. Охарактеризуйте періоди розвитку світового господарства.
3. Світове господарство в період НТР.
4. Структурні зміни у світовому господарстві 50 - 80-х рр. ХХ ст.
5. Структурні зміни у світовому господарстві у кін. ХХ - поч. ХХІ ст.
6. Дайте характеристику галузевої структури світового господарства.
7. Характерні особливості сучасної світової економіки.
8. Природно-ресурсний потенціал світу: історико-географічні аспекти.
9. Трудові та фінансові ресурси світу.
10. Географія світових мінеральних ресурсів.
11. Географія світових ресурсів геотермальної енергії.
12. Світовий земельний фонд: географічні аспекти.
13. Географія світових водних ресурсів.
14. Світові лісові ресурси: географічні аспекти.
15. Мінеральні ресурси Світового океану: географічні аспекти.
16. Кліматичні ресурси світу: географічні аспекти.
17. Територіальні поєднання природних ресурсів світу.
18. Антропогенні катастрофи: вплив на географію світового господарства. *
19. Природні катастрофи: вплив на географію світового господарства.
20. Поняття та форми міжнародної економічної інтеграції.
21. Інтеграція України у систему світового господарства.
22. Сутність та рівні глобалізації.
23. Дайте характеристику глобальним проблемам людства.
24. Сировинна проблема світового господарства: географічні аспекти.
25. Енергетична проблема світового господарства: географічні аспекти.
26. Продовольча проблема світового господарства: географічні аспекти.

Змістовий модуль 2. Галузева структура світового господарства

1. Географія галузей первинного сектора економіки.
2. Географія галузей вторинного сектора економіки.
3. Географія галузей третинного сектора економіки.
4. Географія нафтової промисловості світу.
5. Географія газової промисловості світу.
6. Географія вугільної промисловості світу.
7. Географія світової електроенергетики.
8. Географія світової атомної енергетики.
9. Географія нетрадиційних джерел енергії світу.
10. Географія світової лісозаготівельної промисловості.
11. Географія світової гірничо-видобувної промисловості.
12. Географія світової чорної металургії.
13. Географія світової кольорової металургії.
14. Географія автомобілебудування світу.
15. Географія суднобудування світу.
16. Географія авіа- та космічного машинобудування світу.
17. Географія промисловості мінеральних добрив світу.
18. Географія хіміко-фармацевтичної промисловості світу.
19. Географія світового зернового господарства.
20. Військова промисловість світу: географічні аспекти.
21. Сучасні риси світової транспортної системи.
22. Географія автомобільного транспорту світу.
23. Географія світового залізничного транспорту.
24. Географія трубопровідного транспорту світу.
25. Географія світового морського судноплавства.
26. Географія світового повітряного транспорту.
27. Географія світової торгівлі.
28. Міжнародний туризм як галузь світового господарства.
29. Міжнародні науково-технічні зв'язки у світі: географічні аспекти.
30. Місце української економіки у сучасному світовому господарстві.

12. Розподіл балів, які отримують студенти Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів на практичних заняттях

Поточний контроль				
Змістовий модуль №1				
T1	T2	T3	T4	T5
6	8	6	6	6

T1, T2 ... T9 - теми змістових модулів.

Поточний контроль							Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль №2								
T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	20	100
8	6	8	4	8	4	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни; опорні конспекти лекцій; мультимедійні презентації; плани практичних занять; навчально-методичні матеріали та питання для поточного і підсумкового контролю; ілюстративні матеріали (карти, схеми, рисунки).

14. Рекомендована література

Основна

1. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка: Підручник. К.: Знання, 2007.
2. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2014.-637 с.
3. Книш М. Глобальні проблеми людства : навч. посібник / Мирослава Книш, Любов Котик. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 330с.
4. Кузик С. П. Географія світового господарства : навчальний посібник / С. П. Кузик, О. І. Мамчур, І. В. Ванда. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 312 с.
5. Олійник Я. Б., Шищенко П. Г., Степаненко А. В., Масляк П. О. Географія: Україна і світ. - К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. 456 с.
6. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії. К.: Вища школа, 1996. 231 с.
7. Політична географія і геополітика / За ред. Б. П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
8. Топчів О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика. Одеса: Астропринт, 2005. 632 с.

Додаткова

1. Атлас глобальних проблем світу. К.: ДНВП “Картографія”, 2009. 144 с.
2. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Д. Блій: пер. Д. Олесевич. К.: Либідь, 2004. 738 с.
3. Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Лебедева С. Н., Бикова М. Є., Логвінова Н. С., Воронова О. В. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник. Видання 4-е, перероб. та доп. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 292 с.
4. Сюткін С. І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.
5. Яценко Б. П., Бабарицька В. К. Країнознавство: основи теорії. К.: Либідь, 2009.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ognb.odessa.ua/>
4. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.oecd.org>
5. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.wto.org>
6. Світовий банк [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/home>